

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
М. І. Мальований
“ 5 ” 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Екологічне інспектування, стандартизація та сертифікація»
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь магістр

спеціальність 101 «Екологія»

факультет плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2019 рік

Робоча програма з дисципліни “Екологічне інспектування, стандартизація та сертифікація” для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія». – Умань, Уманський НУС. – 2019. – 11 с.

Розробник: Василенко О. В., канд. с.-г. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності

Протокол від “30” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Сонько С. П.)
(прізвище та ініціали)

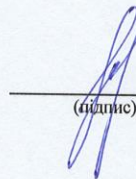
“30” серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Протокол від “ 3 ” 09 2019 року № 1 .

“ 5 ” 09 2019 року

Голова

(підпис)

(Тернавський А. Г.)
(прізвище та ініціали)

© Уманський НУС, 2019 рік
© Василенко О. В., 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 10 «Природничі науки»	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: 101 «Екологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8	Освітній ступінь магістр	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		98 год.	112 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання (%) – 18,3:81,7, для заочної форми навчання (%) – 6,7:93,3.

2. Опис навчальної дисципліни

Мета курсу – отримання студентами базових знань і навичок, що дозволить їм в наступному працювати державними інспекторами Мінекобезпеки України, а також надати теоретичні і практичні знання студентам з питань екологічної стандартизації і сертифікації, правил і методик стандартизації і нормування антропогенного навантаження на природне середовище.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у студентів знань, щодо визначення основних понять екологічного інспектування, організаційних аспектів планування, забезпечення та підготовки екологічних інспекторів в Україні,
- формування у студентів знань, щодо системи екологічних норм і стандартів України, міжнародних стандартів,
- придбання навичок застосування нормативних документів на практиці.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями,
- здатність приймати обґрунтовані рішення,
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) ,
- здатність розробляти та управляти проектами,
- здатність спілкуватися іноземною мовою,
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел,
- здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети,
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності;
- здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців;
- здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог;
- здатність застосовувати теоретичні підходи, які базуються на досягненнях фундаментальних наук до моделювання та оцінки зовнішнього впливу, станів та динаміки елементів довкілля з метою застосування адекватних ефективних методів його убезпечення;
- здатність до попередження забруднення довкілля та кризових явищ і процесів;
- здатність проводити спостереження та інструментальний і лабораторний контроль навколишнього середовища, впливу на нього зовнішніх факторів, з відбором зразків природних компонентів.

Програмні результати навчання:

- формулювати основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування;
- розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування;
- обґрунтовувати та застосовувати природні і штучні системи і процеси в основі природозахисних технологій відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку;
- вміти застосовувати знання з контролю і оцінювання стану забруднення промислових викидів та аналізувати динаміку їх зміни в залежності від умов та технологій очищення компонентів довкілля;
- вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсоефективних екологічно дружніх технологій в управлінні природоохоронною діяльністю.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи екологічного інспектування

Змістовий модуль 1. Законодавчі основи охорони довкілля

Тема 1. Основні завдання та принципи екологічної інспекції

Змістовий модуль 2. Форми, види, правовий інститут екологічної інспекції.

Тема 1. Форми, види та правовий інститут екологічної інспекції

Змістовий модуль 3. Органи, що здійснюють екологічне інспектування

Тема 1. Органи, що здійснюють екологічне інспектування

Модуль 2. Основи екологічної стандартизації та сертифікації

Змістовий модуль 4. Основи екологічної стандартизації

Тема 1. Основні поняття, терміни та визначення екологічної стандартизації.

Тема 2. Система стандартів в галузі природокористування та охорони навколишнього середовища.

Змістовий модуль 5. Основи екологічної сертифікації

Тема 1. Екологічна сертифікація промислових підприємств та продукції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	лаб	п	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основи екологічного інспектування												
Змістовий модуль 1. Законодавчі основи охорони довкілля												
Тема 1. Основні завдання та принципи екологічної інспекції	22	2	–	2	–	18	24	2	2	–	–	20
Разом за змістовим	22	2	–	2	–	18	24	2	2	–	–	20

модулем 1													
Змістовий модуль 2. Форми, види, правовий інститут екологічної інспекції													
Тема 1. Форми, види та правовий інститут екологічної інспекції	19	2	–	2	–	15	20	–	–	–	–	–	20
Разом за змістовим модулем 2	19	2	–	2	–	15	20	–	–	–	–	–	20
Змістовий модуль 3. Органи, що здійснюють екологічне інспектування													
Тема 1. Органи, що здійснюють екологічне інспектування	19	2	–	2	–	15	20	–	–	–	–	–	20
Разом за змістовим модулем 3	19	2	–	2	–	15	20	–	–	–	–	–	20
Усього годин за модуль	60	6	–	6	–	48	64	2	2	–	–	–	60
Модуль 2. Основи екологічної стандартизації та сертифікації													
Змістовий модуль 4. Основи екологічної стандартизації													
Тема 1. Основні поняття, терміни та визначення екологічної стандартизації	19	2	–	–	–	17	20	–	–	–	–	–	20
Тема 2. Система стандартів в галузі природокористування та охорони навколишнього середовища	19	2	–	2	–	15	22	–	2	–	–	–	20
Разом за змістовим модулем 4	38	4	–	2	–	32	42	–	2	–	–	–	40
Змістовий модуль 5. Основи екологічної сертифікації													
Тема 1. Екологічна сертифікація промислових підприємств та продукції	22	2	–	2	–	18	14	2	–	–	–	–	12
Разом за змістовим модулем 5	22	2	–	2	–	18	14	2	–	–	–	–	12
Усього годин за модуль	60	6	–	4	–	50	56	2	2	–	–	–	52
ІНДЗ	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Усього годин	120	12	–	10	–	98	120	4	4	–	–	–	112

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1. Основи екологічного інспектування			
Змістовий модуль 1. Законодавчі основи охорони довкілля			
1	Діловодство у справах про адміністративне правопорушення	2	2
Змістовий модуль 2. Форми, види, правовий інститут екологічної інспекції та органи, які її здійснюють			
2	Адміністративні правопорушення в галузі охорони природи та використання природних ресурсів	2	–
Змістовий модуль 3. Органи, що здійснюють екологічне інспектування			
3	Оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення	2	–
Модуль 2. Основи екологічної стандартизації та сертифікації			
Змістовий модуль 4. Основи екологічної стандартизації			
4	Стандарти з охорони водних та земельних ресурсів	2	2
Змістовий модуль 5. Основи екологічної сертифікації			
5	Сертифікація органічної продукції	2	–
Разом		10	4

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1. Основи екологічного інспектування			
Змістовий модуль 1. Законодавчі основи охорони довкілля			
1	Законодавчі основи охорони довкілля. Перевірка об'єкта з питань утворення, розміщення та знешкодження відходів	18	20
Змістовий модуль 2. Форми, види, правовий інститут екологічної інспекції			
2	Форми, види та правовий інститут екологічної інспекції. Позови через забруднення навколишнього природного середовища	15	20

Змістовий модуль 3. Органи, що здійснюють екологічне інспектування			
3	Органи, що здійснюють екологічне інспектування. Обмеження, тимчасова заборона або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними природоохоронного законодавства	15	20
Модуль 2. Основи екологічної стандартизації та сертифікації			
Змістовий модуль 4. Основи екологічної стандартизації			
4	Основні поняття, терміни та визначення екологічної стандартизації. Стандарти в галузі поводження з промисловими та побутовими відходами.	17	20
5	Система стандартів в галузі природокористування та охорони навколишнього середовища. Стандарти в галузі охорони і використання земель.	15	20
Змістовий модуль 5. Основи екологічної сертифікації			
6	Екологічна сертифікація промислових підприємств та продукції. Екологічна сертифікація житла.	18	12
Разом		98	112

7. Методи навчання

Навчання здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

Відповідно до положення вищої школи і навчальних планів підготовки студентів, основними формами навчання дисципліни є читання лекцій, проведення практичних занять, самостійна та наукова робота студентів.

В рамках вивчення дисципліни передбачено проведення:

– лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;

– практичні заняття. На практичних заняттях планується засвоєння практичних навиків по вивченню впливу господарської діяльності людини на навколишнє середовище. Також, за необхідності, здійснюється тестування всіх студентів групи за відповідною темою. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання кросвордів, рефератів, ситуаційних задач тощо. По окремих темах планується проведення дискусії із застосуванням методик рольових тріад. В кінці заняття викладач підсумовує виконану роботу і дає завдання для підготовки до наступного практичного заняття;

– самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання. Вона полягає в опрацюванні

матеріалів лекцій, а також в підготовці до виконання та захисту робіт під час практичних занять та підсумкового контролю з модулів.

Крім того, передбачено консультації здобувачів викладачами на кафедрі в позаурочний час.

Наукова робота студентів здійснюється у роботі гуртків, підготовці та виступах на наукових студентських конференціях, написанні статей у збірник наукових праць університету.

8. Методи контролю

Поточний контроль застосовується для перевірки знань студентів на семінарських заняттях.

Модульний контроль застосовується по закінченні відповідного модуля шляхом письмових самостійних робіт.

Тестовий контроль здійснюється з метою: перевірки знань, виявлення вмінь виконати певні дії на основі здобутих знань, виявлення вмінь самостійно здійснити критичний аналіз вивченого матеріалу, визначення вмінь студентів творчо використовувати здобуті знання під час розв'язання нестандартних завдань.

Підсумковий контроль спрямовано на визначення рівня реалізації завдань, сформульованих у навчальних програмах. Він охоплює і теоретичну, і практичну підготовку студентів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль №1			Модуль №2			
ЗМ1		ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4		ЗМ5
T1	T2	T1	T1	T1	T2	T1
10	10	10	20	10	20	20
						100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

		складання	повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Василенко О. В. Методичні рекомендації з дисципліни «Екологічне інспектування» для студентів спеціальності 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища / О. В. Василенко. – Умань, 2016. – 32 с.

2. Василенко О. В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Екологічне інспектування» для студентів спеціальності 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища / О. В. Василенко. – Умань, 2017. – 21 с.

3. Василенко О. В. Методичні рекомендації для написання контрольної роботи студентами заочної форми навчання студентів з дисципліни «Екологічне інспектування» для студентів спеціальності 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища / О. В. Василенко. – Умань, 2017. – 21 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Основні напрямки державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Затверджено Постановою ВР від 05.03.98 №188/98 – ВР.-Д., ВАТ"УкрНТЕК", 1998. – 80 с.

2. Методичні рекомендації про порядок проведення інспекторських інспекторських перевірок з дотримання природокористувачами вимог законодавства з охорони навколишнього середовища. – Мінприроди України, Київ, 1994. – 32 с.

3. Методичні вказівки про порядок притягнення до адміністративної відповідальності порушників природоохоронного законодавства. – Мінприроди України, Київ, 1994. – 32 с.

4. Костров М. М. Державний екологічний контроль / М. М. Костров, В. К. Сівак, В. Д. Солодкий. – Чернівці, Зелена Буковина, 2006 – 386 с.

5. Тарасова В. В. Екологічна стандартизація і нормування антропогенного навантаження на природне середовище: Навч. посібник. / В. В. Тарасова, А. С. Малиновский, М. Ф. Рибак. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 276 с.

6. Минин Б. А. Социально-экологическая сертификация: Учебн.пособие. / Б. А. Минин, Г. Н. Гребенюк. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 144 с.

Допоміжна

1. Закон України "Про охорону навколишнього середовища". – К., 1999. – 56 с.
2. Водний Кодекс України. – К.: 2002. – 22 с.
3. Водний Кодекс України. – К.: Астроя, 1995. – 60с.
4. Правила експлуатації установок очистки газів. – Минхиммаш ССРСР, 1984. – 20 с.
5. Кодекс України про адміністративні порушення. – Харків: Одиссей, 1998. – 161 с.
6. Конвенція про біологічні різноманіття: громадська обізнаність та участь / [Гардащук Т. В., Мовчан Я. І. та ін.] – К., Стилос, 1997. – 154 с.
7. Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. – в 11 т. – Ч., Зелена Буковина, 1996–2005. – 174 с.
8. Екологія і закон. Екологічне законодавство України. – в 2-х т. – К., Юрінком Інтер, 1997. – 198 с.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.hydroecology.chnu.edu.ua>
2. <http://ua.textreferat.com>
3. <http://ukrref.com>
4. <http://bookdn.com>
5. <http://sites.znu.edu.ua>.